

«АБАЙТАНУ»

10-сынып

Тақырыптық-күнгізбелік жоспар

(аптасына 2 сағат)

72 сағат

Түсінік хат

Ұлы Абайдың шығармашылық мұрасы-халқымыздың ғасырлар бойы маңызын жоймайтын рухани қазынасы. Абайтану негізінен Абайдың туғанынан бастап, азаман болу кезеңдерін зерттейді. Абай және оның өскен ортасы, ақын болып қалыптасу кезеңі негізінен сол дәуірдің қоғамдық сипасы мен халықтың әлеуметтік тұрмысына байланысты өзіндік жалғасын тауып отырады.

Жалпы, курстың мақсаты- Абай Құнанбайұлының қазақ жазба әдебиетінің көшбасшысы ретінде құбылыстық сипатын, бүкіл ақындық әлемін, өлең өнеріндегі өзгешілігін, шеберлігін танытуға бағытталған. Бұл курс өзіне төмендегідей міндеттерді жүктейді:

- Абай Құнанбайұлының шығармашылығының зерттелу жайына тоқталып, абайтану ғылымының тарихынан мәліметтер беру;
- Ұлы ақынның ғұмырнамасына байланысты тың деректерге иек сүйеп, ақынның жазба әдебиеттің көшбасшы ретіндегі орынын айқындау;
- Абайдың қазақ поэзиясына әкелген жаңалығын айтып, өлең өрнектерін дамытудағы рөліне тоқталу;
- Ғұлама ойшылдың философиялық нақыл сөздерінің мән - мағынасын ашып, тәлімгерлік тағылымы жайында сөз ету;
- Ақынның аудармадағы еңбегіне тоқталу, баударудағы шеберлігін айқындау.

«Абайтану» курсына Абай мұрасын жан - жақты әрі терең танытуға мүмкіндіктер жасай отырып, оқушылардың ғылыми танымын қалыптастыруды басты нысана етіп алып отыру.

Абайтану өзінің даму жолында аса күрделі қиын жолдардан өтті. Абай мұрасының жайын білу, бағалау саласында саяси-әлеуметтік жағдайларға байланысты қоғамдық ой - санада қым - қиғаш талас - тартыстар өріс алғаны белгілі. Сондықтан тәуелсіз заманның уақыт талабына орай жаңа таным мен соңғы көзқарастың ғылыми тұрғыдан тың байламдарын бүгінгі заман жастарының санасына сіңіру міндеті алға қойылып отыр.

Бұл курста әр оқушы өзі таңдаған тақырыбы бойынша ізденіп, түрлі бағытта шығармашылық жұмыстар жасауына болады.

Күтілетін нәтиже

- ақын өмір сүрген дәуірді және халық ауыз әдебиеті шығармаларын оқып, үлкендерден естіп, жадына тоқығандығын білуі;
- ақын мұраларының зерделенуі мен абайтану ғылымының қалыптасу тарихын, кезеңдерін білуі;
- ақынның ән мен күй өнері хақындағы пайымдауларын түсінуі;
- қазіргі абайтану ғылымының даму бағыттарын, абайтану - қазақ әдебиеттану ғылымының бір саласы екендігін білуі;
- ұлы ақынның философиялық ақыл-нақыл сөздерінің маңыздылығын, мән-мағынасын түсінуі;
- ақынның қазақ поэзиясына енгізген жаңалығын, аудармашылық шеберлігін танып білуі;

-оқушы өзіне қажетті материалдарды интернет арқылы тауып, пайдалана білуі;

9. Оқуға ұсынатын әдебиеттер тізімі:

- 1) Абай «Шығармаларының екі томдық толық жинағы» Алматы «Жазушы» 2005 ж;
- 2) М.О.Әуезов Абай Құнанбаев «Монография. Мақалалар, зерттеулер» Алматы «Санат» 1995 ж;
- 3) М.Бейсенбаев «Абай және оның заманы» Алматы «Жазушы» 1988 ж;
- 4) Тұрсын Жұртбай «Құнанбай / Тарихи және әдеби тұлға/» Алматы «Алаш» 2004 ж;
- 5) М.О.Әуезов «Абайтанудан жарияланбаған материалдар» Алматы «Ғылым» 1988 ж;
- 6) М.О.Әуезов «Абай жолы» 4 том, Алматы «Жазушы» 2007 ж;
- 7) Абай туралы естеліктер, Семей 2010 ж;
- 8) Қ.Мұқамедханов «Абайдың акын шәкірттері» Алматы 1994 ж;
- 9) Ұ.Әбілдаұлы «Абайды оқу әліппесі» Алматы «Рауан» 1994 ж;
- 10) М.Мырзахметұлы «Абай жүрген ізбенен» Алматы «Қазақстан» 1985 ж;
- 11) Б.Байғалиев «Абай өмірбаяны мұрағат деректерінде» Алматы «Арыс» баспасы, 2001 ж;
- 12) «Абай энциклопедиясы «Атамұра» 1995 ж;
- 13) М.О.Әуезов және Абайтану проблемалары, Алматы, 1982 ж;
- 14) Қ.Мұқамедханов «Абай мұрагерлері» Алматы «Атамұра» 1995 ж;
- 15) М.Мырзахметұлы «Әуезов және Абай» Алматы «Қазақстан» 1997 ж;
- 16) М.О.Әуезов «Абайды білмек парыз ойлы жасқа» Алматы «Санат» 1997 ж;
- 17) Абайтану тарихы, Алматы, 1994 ж;
- 18) Қ.Өмірәлиев Абай афоризмі;
- 19) М.Мырзахметұлы «Абайды оқы, таңырқа», «Ана тілі» 1993
- 20) Т.Қожаксев «Абай-сатирик» «Білім» қоғамы, 1970 ж;
- 21) Қ.Мұқамедханов «Абай шығармаларының текстологиясы жайында» Қаз.Мем.КӘБ, 1959 ж;
- 22) Абай тілінің сөздігі «Ғылым» 1968
- 23) Т.Тәжібаев «Абай Құнанбаевтың философиялық, психологиялық және педагогикалық көзқарастары» Қаз.Мем.КӘБ, 1957 ж;
- 24) К.Шаймерденова «Абай Құнанбаевтың педагогикалық көзқарастары» «Рауан» 1990 ж;
- 5) Республикалық «Абай» журналы.